

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Ruchy i partie skrajnej prawicy we Włoszech (1992-2011)

Głównym celem badań przeprowadzonych w rozprawie była analiza współczesnego włoskiego pravicowego radykalizmu, w szczególności idei programowych, kultury oraz form działalności ruchów i partii skrajnej prawicy. W badaniach wyodrębniono i scharakteryzowano elementy zaczerpnięte przez skrajnie prawicowe ugrupowania z historycznego faszystowskiego oraz pokazano ich rolę w budowaniu tożsamości tych ugrupowań.

Przedmiot rozprawy stanowi geneza oraz ewolucja ruchów i partii skrajnej prawicy we Włoszech w latach 1992-2011. Podstawą analizy i narzędziem, pozwalającym na zrozumienie uwarunkowań przekształceń włoskiej sceny społeczno-politycznej i sukcesu skrajnej prawicy były połączone dwie teorie: struktury politycznych możliwości (*Political Opportunity Structure*, POS) oraz struktury dyskursywnych możliwości (*Discursive Opportunity Structure*, DOS).

Układ pracy podporządkowany został problematyce badawczej. Rozprawę otwiera postawienie pytań badawczych, określenie ram czasowych oraz przedstawienie konstrukcji pracy wraz z zakresem wykorzystywanej literatury. W części teoretycznej zaprezentowano teorie użyte w pracy i scharakteryzowano główne wyznaczniki historycznego faszystowskiego, do których w dalszych rozdziałach odniesiono idee programowe nowej włoskiej skrajnej prawicy.

Dysertacja, jako tło dla rozważań, zawiera charakterystykę mitu *italiani brava gente* i paradygmatów, na których został zbudowany system I Republiki oraz opis okoliczności i przemian politycznych w ramach systemu partyjnego we Włoszech w latach dziewięćdziesiątych. Badania dotyczą analizy idei programowych, korzeni oraz przekształceń partii i ruchów skrajnej prawicy działających w omawianym czasie na włoskiej scenie politycznej. Zrozumienie uwarunkowań rozwojowych i zdolności funkcjonowania nowej skrajnej prawicy umożliwia analiza kulturowego i społecznego kontekstu działalności tych ugrupowań – kina jako uczestnika włoskiej pamięci zbiorowej oraz muzyki w warstwie brzmieniowej jak i zawartego w niej dyskursu. Badania dopełniają rozważania na temat piłkarskich stadionów faszystowskiego jako „niewidzialnej religii”, rytuału i miejsca, gdzie kształtuje się i działa środowisko nowej skrajnej prawicy.

W podsumowaniu dysertacji zawarto odpowiedzi na postawione pytania badawcze oraz potwierdzono tezę. Ruchy i partie skrajnej prawicy funkcjonujące na włoskiej scenie politycznej od lat dziewięćdziesiątych nawiązywały do ideologii faszystowskiego korzystając z nowoczesnych metod komunikacji, dopasowując formy działania do bieżących potrzeb i możliwości społeczno-politycznych. Analiza skrajnej prawicy nie ogranicza się do badania niszowych grup czy ruchów celebryckich mity przeszłości, ale służy obserwacji tych środowisk społecznych, które przyjmują kulturę faszystowskiego jako zjawisko normalne. W rozprawie podkreślana jest rola Włoch jako swoistego laboratorium przemian w Europie, gdzie po raz pierwszy przełamane zostało faszystowskie tabu, umożliwiając zaistnienie na scenie politycznych spadkobierców faszystowskiego.